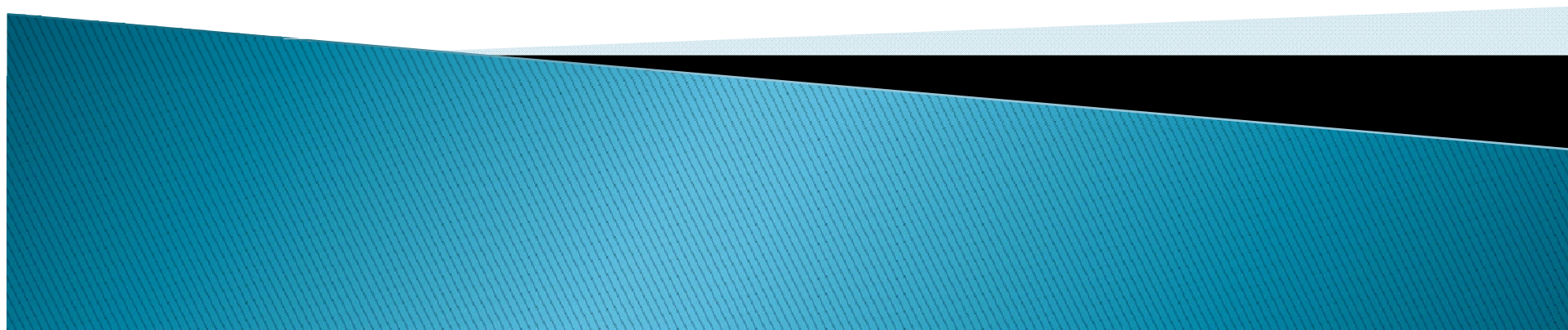

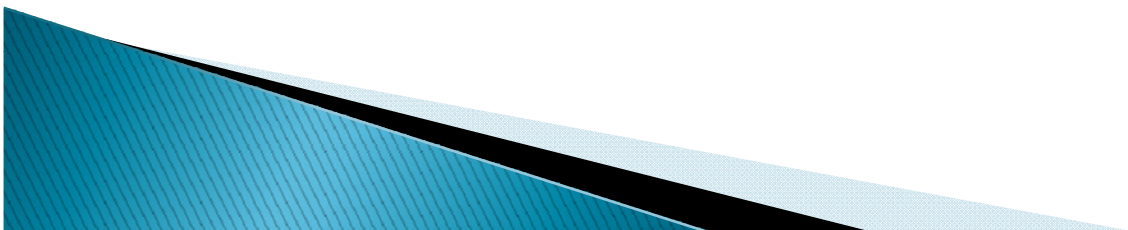
สัปดาห์ที่ 6

ปรัชญาชีวิต

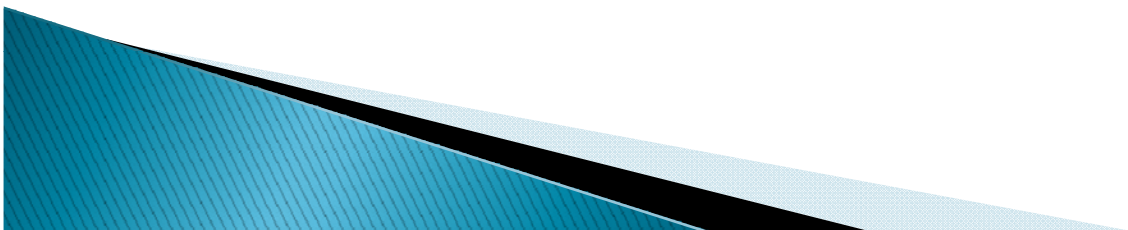
▶ ปรัชญาชีวิตมี 3 ประเด็นที่ต้องศึกษาคือ

1. ปรัชญาตนกับชีวิต
2. ปรัชญาตนกับคน
3. ปรัชญาตนกับสังคม

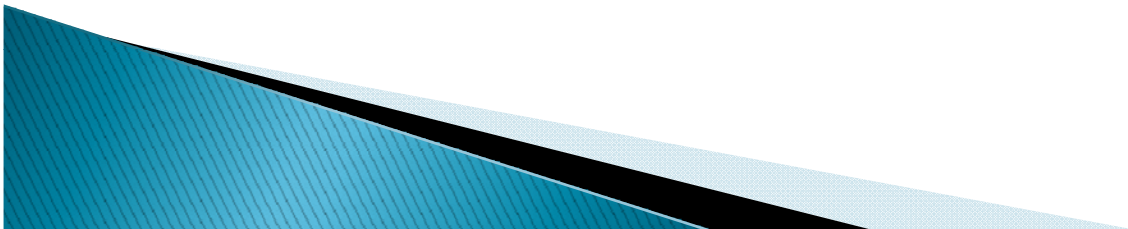
ปรัชญาตนกับชีวิต

- ▶ ปรีชา ช้างขวัญยืน (2549) ได้กล่าวในปรัชญากับวิถีชีวิตว่า ปรัชญาเกิดจากความสงสัยของมนุษย์ สิ่งใดมนุษย์สงสัยสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์สนใจ สิ่งที่น่าสนใจย่อมเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่นอกตัวมนุษย์หรืออยู่ในตัวมนุษย์ เราอาจไม่รู้ตัวว่าวิถีชีวิตที่เราดำเนินอยู่นี้ ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ ระบบการเมือง ระบบเศรษฐกิจ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ไปจนถึงปัญหาเฉพาะเช่น การทำแท้ง ล้วนมีปรัชญาเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งสิ้นหากเราย้อนดูประวัติของปรัชญาตะวันตก ปรัชญาเริ่มต้นด้วยความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์

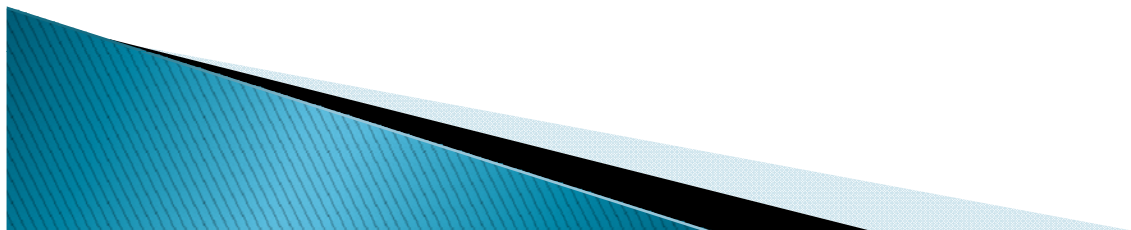

จุดมุ่งหมายชีวิต ต้องพิจารณาคุณค่าของชีวิตใน 3 ด้าน คือ

- ▶ ก.จุดมุ่งหมายชีวิต ต้องพิจารณาคุณค่าของชีวิตในประโยชน์ปัจจุบันที่ตามองเห็น
 - มีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง
 - มีเงินมีงาน
 - มีสถานภาพดี
 - มีครอบครัวมีความสุข

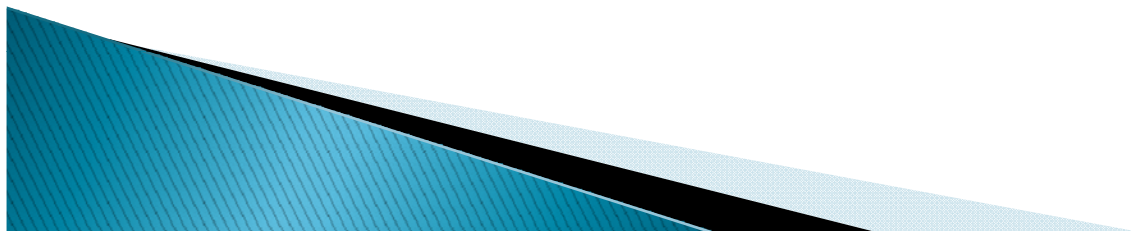

- ▶ ข.จุดมุ่งหมายชีวิต ต้องพิจารณาคคุณค่าของชีวิตใน
ประโยชน์เบื้องต้น เช่น
 - ความอบอุ่นสบายซึ่งสุขใจ
 - ความภูมิใจ
 - ความอึดใจ
 - ความแก่ล้าวกล้า

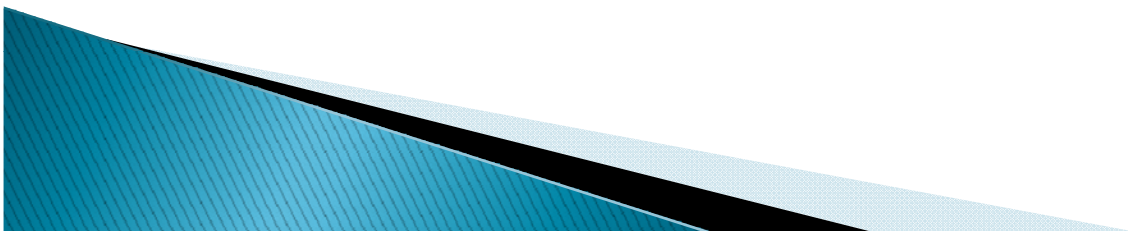
▶ ค.จุดมุ่งหมายชีวิต ต้องพิจารณาคุณค่าของชีวิตใน
ประโยชน์อย่างยิ่ง เช่น

- ไม่ผิดหวังเศร้าบีบคั้นจิตเพราะความยึดติดถึอมนั้น
- ปลอดโปร่ง สงบ ผ่องใส สดชื่น เบิกบานใจตลอดเวลา

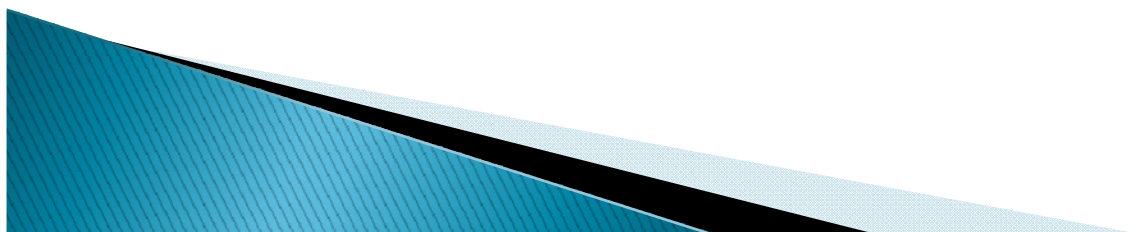
จุดหมายหรือประโยชน์ 3 ชั้นนี้ แยกเป็น 3 ด้าน

1. อัตตัตถะ จุดหมายเพื่อตนหรือประโยชน์ตน
2. ปรัตถะ จุดหมายเพื่อผู้อื่นหรือประโยชน์ผู้อื่น
3. อุภยัตถะ จุดหมายร่วมกันหรือประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย

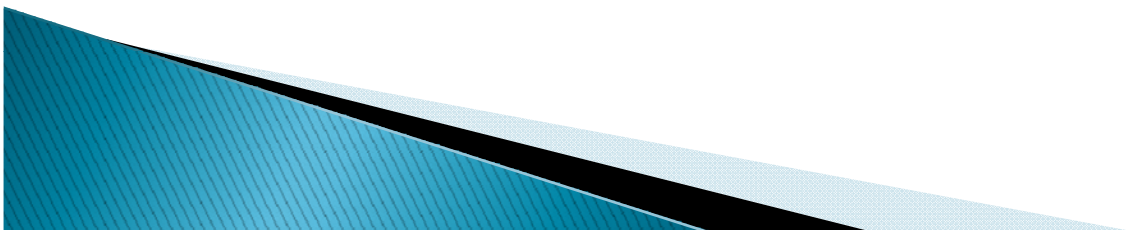

▶ แนวทางการพัฒนาตนให้เป็นคนที่สมบูรณ์

1. กัลยาณมิตตตา (มีกัลยาณมิตร)
2. ศิลสัมปทา (ทำศิลปให้ถึงพร้อม) มีวินัยเป็นฐานของการพัฒนาชีวิต
3. จันตสัมปทา (ทำจันตะให้ถึงพร้อม) มีจิตใจใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์
4. อุตตสัมปทา (ทำตนให้ถึงพร้อม) มุ่งมั่นฝึกตนจนเต็มสุดภาวะที่ความ
เป็นคนจะให้ถึงได้

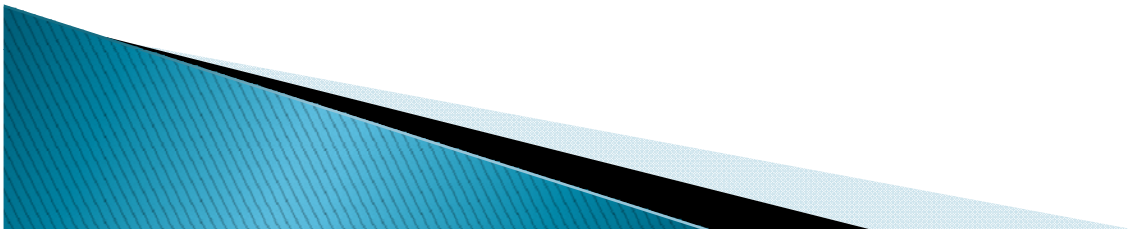

- ▶ 5. ทิฏฐิสัมปทา (ทำทิฏฐิให้ถึงพร้อม) ถือหลักเหตุปัจจัยมอง
อะไรๆ ตามเหตุและผล
- ▶ 6. อัปปมาทสัมปทา (ทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม) ตั้งตนอยู่
ในความไม่ประมาท
- ▶ 7. โยนิโสมนสิการสัมปทา (ทำโยนิโสมนสิการให้ถึงพร้อม)
ฉลาดคิดแยกคายให้ได้ประโยชน์และความจริง

► อิมมานูเอล ค้านท์ (Immanuel kant ,ค.ศ. 1724–1804)

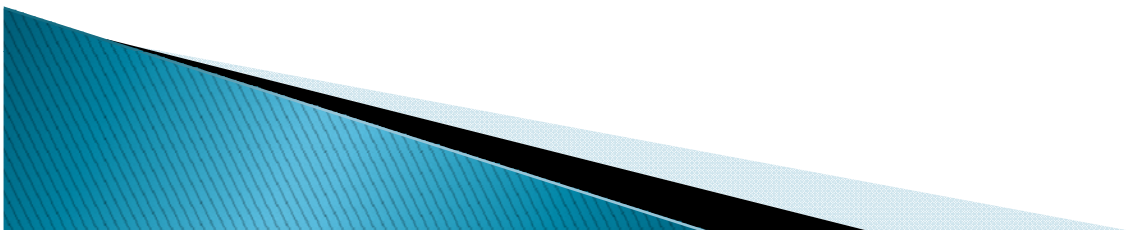
การสร้างความสุขให้ตนเอง ด้วย การตั้งใจทำดี (Good will) ต้องเป็นความดีในตัวของมันเอง ไม่ใช่กระทำดีเพื่อความต้องการของตนเอง แต่มนุษย์ต้องตัดสินใจในสิ่งที่ควรทำเป็นหน้าที่ (For the sake of duty) เรียกว่ามนุษย์ทำดี เพราะเป็นสิ่งที่ดี ไม่ใช่เพื่อประโยชน์อื่นใด หรือ มิได้หวังผลตอบแทน

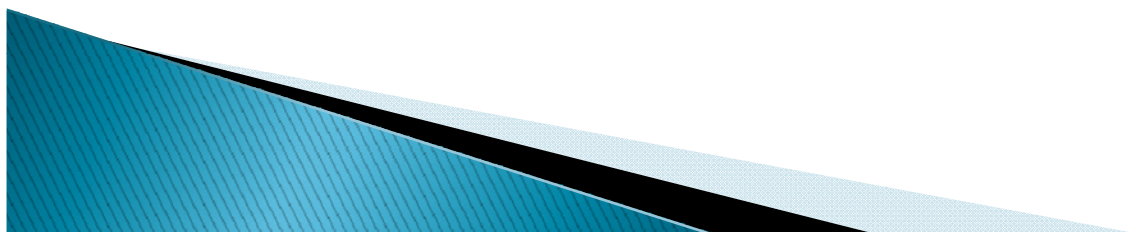
ปรัชญาตนกับคน

คุณสมบัติของคนที่สมบูรณ์แบบ

- ▶ 1. ธัมมัญญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ
- ▶ 2. อตถัญญตา รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล
- ▶ 3. อัตตัญญตา รู้ตน คือ รู้ตามเป็นจริงว่า ตัวเรานั้น
- ▶ 4. มัตตัญญตา รู้ประมาณ
- ▶ 5. กาลัญญตา รู้กาล
- ▶ 6. ปริสสัญญตา รู้ชุมชน
- ▶ 7. ปุคคลัญญตา รู้บุคคล

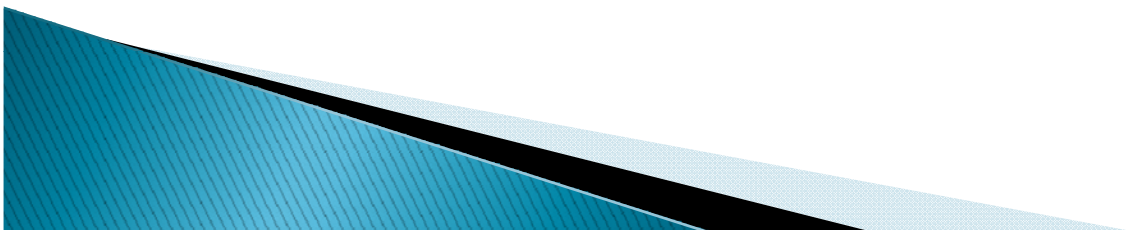

- ▶ การอยู่ร่วมกันกับคนอื่นมีหลักการปฏิบัติ 3 ประการ
- ▶ 1. การปฏิบัติตนในทางที่ดีทางกาย
- ▶ 2. ความประพฤติดีทางวาจา
- ▶ 3. ความประพฤติดีทางจิตใจ คิดในสิ่งที่ถูกต้อง

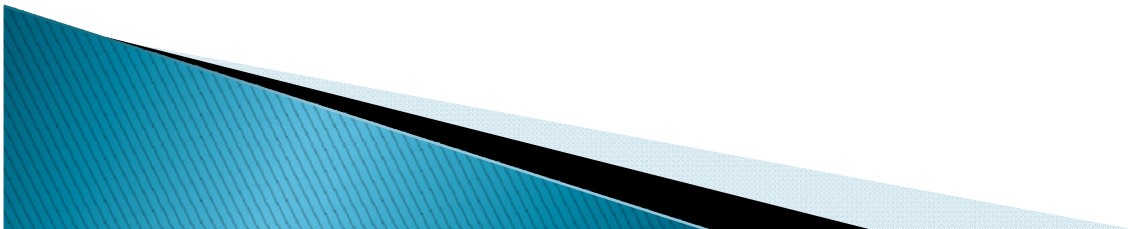

▶ **ปรัชญาของตนกับสังคม** อยู่ร่วมกันในความแตกต่างแต่ไม่แตกแยกโดยอาศัยแนวคิดตามหลักคุณธรรมดังต่อไปนี้

- 1. มีความรัก (เมตตา)
- 2. มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่นและกรุณา
- 3. มีความเบิกบานพลอยยินดี (มุทิตา)
- 4. มีใจเป็นกลาง (อุเบกขา)

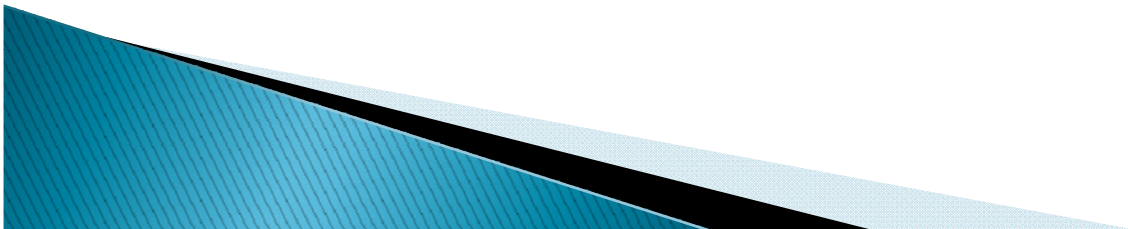

- ▶ เมื่ออยู่ร่วมกันได้เอง สังคมหมู่่มากต้องรู้จักสร้างความสามัคคีในหมู่คณะด้วยหลักสังคหวัตถุ
 - รู้จักให้ (ทาน) เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน สงเคราะห์ด้วยปัจจัย 4
 - พูดจาไพเราะ (ปิยวาจา) พูดคำสุภาพ ให้กำลังใจ มีเหตุผล สามานสามัคคี
- ▶ ทำประโยชน์แก่เขา (อัตถจริยา) ช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมในด้านจริยธรรม สร้างสาธารณประโยชน์
- ▶ วางตนได้เหมาะสม (สมานนัตตา) เสมอต้นเสมอปลาย

สรุป

- ▶ ปรัชญาชีวิต มุ่งศึกษาคุณค่าของชีวิตในการพัฒนาตนให้มีความสุข เข้าใจคนอื่น และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขโดยอาศัยหลักและแนวความคิดทางปรัชญาไปประยุกต์ใช้ในการทำหน้าที่ของตนเพื่อให้ชีวิตมีความสุขตามหลักความจริงในโลกยุคโลกาภิวัตน์ หรือ เรียกยุคข่าวสารข้อมูล ที่ต้องรู้จักใช้เหตุผลด้วยสติและปัญญา

คำถาม

- ▶ 1. นักศึกษาคิด การกำหนดจุดมุ่งหมายของชีวิต มีเป้าหมายเพื่ออะไร
- ▶ 2. นักศึกษามีปรัชญาชีวิตตนเองว่าอย่างไร
- ▶ 3. เพราะเหตุใดเราจึงต้องทำความดีเพื่อตนเอง
- ▶ 4. เพราะเหตุใดเราจึงต้องทำความดีกับคนอื่น
- ▶ 5. การทำงานร่วมกับผู้อื่นให้มีความสุขควรปฏิบัติตนอย่างไร

